

Saksframlegg

30.10.2018

Sak 35/18: Rullering av fokusområder i senterets utviklingsplan 2016-2020

Forslag til vedtak:

Styret tar saken til orientering

Hva saken gjelder

Johannes læringscenter laget i 2016 en ny utviklingsplan for perioden 2016 – 2020. Denne ble noe forsinket lagt frem for styret 21. februar 2017. Planen er et omfattende dokument som beskriver alle senterets avdelinger og bl.a. inneholder korte essays. Utviklingsplanen har også *fokusområder* som er strategisk innrettet for utvikling av den pedagogiske virksomheten.

Rektor legger i denne saken frem reviderte fokusområder. Hver avdeling har evaluert og vurdert hvert av sine (minst) to fokusområder, hvorav ett skal være rettet mot «Medborgerkompetanse og sosialt medansvar», mens et annet skal være rettet mot det faglige (for opplæringsavdelinger er det elevens/deltakerens *læring* det dreier seg om).

Alle de nye fokusområdene vises i vedlegg 1 til saken. I det videre gis det en kort oppsummering av hva som revideres/rulleres:

Barnehageområdet

Innføringsbarnehagen erstatter sitt fokusområde 1 «Å bety noe for andre» med et område som kalles 1 «Å inngå i betydningsfulle relasjoner». Fokusområde 2 «Rommetsbetydning for lek og læring» videreføres.

Base for flerspråklige assistenter har et fokusområde sammen med veilederkorps for flerspråklige barnehagebarn med overskriften «Flerspråklige fortellinger». Dett fokusområdet beholder samme tittel og målformulering, men revideres i tiltak.

Grunnskoleområdet 1-10 (inkluderer Flerspråklige avdelinger 1 og 2)

Avdelingene for innføringsskole 1-7 og 8-10 samt avdelingene FLA 1 og FLA 2 beholder sine fokusområdet «Medborgerskap og sosialt medansvar» og «Vurdering for læring», men reviderer formuleringer og tiltak i begge fokusområdene.

Avdelinger for norsk og samfunnskunnskap

Avdelingene for norsk og samfunnskunnskap beholder, men reviderer, alle sine tre fokusområder:

«Arbeidsrettet norskopplæring», «Medborgerskap og sosialt medansvar» og «Muntlig norskopplæring».

Avdeling Grunnskole for voksne

Grunnskolen for voksne får et nytt fokusområde med tittelen: «Gjennomføre nasjonalt forsøk med modulstrukturerte læreplaner for voksne». Avdelingen beholder og reviderer utviklingsområdet «Medborgerskap og sosialt medansvar». Et tidligere fokusområde, «Lesing i alle fag», bortfaller.

Noen avdelinger beholder fokusområder uendret

Følgende avdelinger endrer ikke fokusområder: Spesialavdelingen, Intro og kvalifisering, Støttefunksjoner (som inkluderer kontor, drift, IKT-team, transport og renhold).

Vurdering og konklusjon

Rektor er tilfreds med at den enkelte pedagogiske avdeling reviderer sine strategiske utviklingsplaner for skoleårene 2018-2019 og 2019-2020.

Forslag til vedtak

Styret tar saken til orientering.

Odd Ragnar Ommundsen
rektor

Vedlegg til saken:

Vedlegg 1 - Nye fokusområder 2018-2020

Vedlegg 2 – Opprinnelig utviklingsplan 2016-2018 («publikasjon») vedlegges som egen datafil ved utsending av møtepapirene

INNFØRINGSBARNEHAGEN

FOKUSOMRÅDE: «Å INNGÅ I BETYDNINGSFULLE RELASJONER»

Mål for fokusområdet:

- Barna får erfaring i å regulere sine følelser
- Barna får erfaring i å danne vennskap
- Barna får erfaring i å løse konflikter på en hensiktsmessig måte
- Barna får erfaring i å vise empati og omsorg for hverandre

Begrunnelse for valg av mål:

Kvalitetsplanen for Stavangerbarnehagene 2016-2019 har fokus på at barna skal få oppleve å være *medskapere* i egne liv og utvikle *sosial samhandlingskompetanse*. Stavangerskolene har et tilsvarende kvalitetsmål for elevene om *medborgerkompetanse*. Barna skal erfare å være noe for andre, å yte noe for andre og å bety noe for andre. Johannes læringscenter ønsker at dette temaet skal være en rød tråd på hele senteret.

Rammeplan for barnehagen sier at personalet skal *støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og beholde venner*. Den sier også at vi skal *støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger*. (s. 23).

I barnehagen ønsker vi å gi barna økte ferdigheter i å innordne seg i sosiale relasjoner og til å danne vennskap. Å støtte barna i å mestre og regulere sine egne følelser og håndtere uenigheter og konflikter på en positiv og konstruktiv måte kan bidra til dette. Når barn er trygge i samspill med andre barn, vil de lettere se andres behov og dermed kunne være tilstede for andre.

Hva gjør vi allerede:

- De voksne gir barna støtte og hjelp til å regulere sine følelser ved å være sammen med barna i følelsene både oppe og nede på trygghetssirkelen (COS) gjennom barnehagedagen.
- Vi har tema om vennskap og følelser i små grupper og samlingsstunder og i naturlige situasjoner.
- De voksne støtter og veileder barnet når han/hun er i konflikt sammen med andre barn.
- De ansatte tilrettelegger slik at barna får erfaring i å ta hensyn til andre.
- De voksne tilrettelegger for at de eldste barna får positiv opplevelse og erfaring i å hjelpe de yngste og hverandre.
- Når barnet viser godhet for andre, anerkjenner de voksne dette ved å vise og fortelle hvor glad den andre blir.

Hva vil vi:

- Vi vil ha bilder av følelsene glad, trist, redd og sint på veggen.
- De voksne skal videreutvikle temakofferten «følelser og vennskap» med lærings og lekemateriell som handler om følelser og empati for andre.
- Barna og de voksne er i små lekegrupper som har et leketema over tid og dette vil gi barna felles erfaring og referanseramme som utgangspunkt for å danne og ta vare på vennskap.
- Barna skal i grupper få ta i bruk digitale verktøy sammen med en voksen for å bygge fellesskapsfølelse
- De voksne skal oppmuntre barn til å snakke fint om hverandre. Barna skal få erfaring i at personalet «fremsnakker» hvert barn.
- De voksne skal gi barna erfaring i hvordan være gode venner og hvordan løse konflikter gjennom at de voksne og barna har rollespill om temaet.
- Barna skal lære begreper som de kan bruke for å fremme et positivt samspill med andre barn og voksne
- De voksne skal støtte barna i å sette egne grenser og respektere andres grenser
- Dagens gode hjelpere: Barna deltar sammen med de voksne i å forberede mat, dekke og rydde bord på sine faste ukedager. Av og til lager de mat til andre i barnehagen.
- De voksne skal invitere de eldste barna (4-6 år) til å utforme normer for samhandling og regler for avdelingen.

Resultater:

- Barna benevner hverandre positivt
- Barna klarer å sette ord på sine sterke følelser
- Barna respekterer og inkluderer hverandre
- Barna opplever mestring, positivt samspill og glede av å hjelpe andre
- Alle barna har en venn

BASE FOR FLERSPRÅKLIGE ASSISTENTER VEILEDERKORPS FLERSPRÅKLIGE BARN

FELLES FOKUSOMRÅDE: «FLERSPRÅKLIGE FORTELLINGER»

Mål for fokusområdet:

Barn i Stavangerbarnehagen får høre og fortelle flerspråklige fortellinger. Flerspråklige fortellinger bidrar gjennom gjensidig språk- og kulturutveksling til økt interkulturell kompetanse hos barn og ansatte.

Begrunnelse for valg av mål:

Johannes læringscenter har felles fokusområde *medborgerkompetanse og sosialt medansvar*. Vi ønsker å rette fokus mot flerspråklighet og mangfold og synliggjøre dette i Stavangerbarnehagen som vårt bidrag. I Stavangerbarnehagen er *interkulturell kompetanse* et av fire sentrale kompetansemål for barnehagene. Planen sier at det interkulturelle innebærer en bevegelse mellom mennesker og en gjensidig utveksling og samhandling mellom kulturer.

Arbeidet med flerspråklige fortellinger er med å dekke Rammeplanens føringer om at barnehagene skal bruke mangfoldet som en ressurs og at vi skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, samt bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen. (Rammeplanen 2017 s:9,23,24. Utdanningsdirektoratet). Vi ønsker å inspirere ansatte i Stavangerbarnehagen til å jobbe mer med flerspråklighet og ta i bruk arbeid med flerspråklige fortellinger som metode.

Hva gjør vi allerede:

Vi utvikler og tilbyr flerspråklige forestillinger på norsk -somalisk, norsk -arabisk og norsk -polsk. Forestillingene har blitt vist i flere barnehager, hvor personalet i etterkant har fått invitasjon til kurs for å selve lære metoden. Flerspråklige assistenter er i gang med å bruke metoden i barnehagene hvor de jobber. Veilederkorpset har laget «flerspråklige fortellerkofferter» til utlån og et inspirasjonshefte om hvordan ansatte kan jobbe med metoden og samlet fortellinger fra ulike land. Veilederkorpset har inkludert temaet «flerspråklige fortellinger» i sine kurspakker og veileder i tillegg om temaet ved henvendelser fra barnehagene.

Nye tiltak – vi vil:

- Utvikle ny forestilling på arabisk -norsk høsten 2018 som tilbys tolv barnehager. Utvider med nye forestillinger på flere språk i 2019.
- Fortsette å tilby kurs i muntlig fortellerkunst/ flerspråklige fortellinger for ansatte i de barnehagene som har fått flerspråklig forestilling.

- De flerspråklige assistentene skal jobbe med flerspråklige fortellinger ute i sine barnehager i samarbeid med de øvrige ansatte.
- Februar skal være «morsmålsmåned» med ekstra fokus på bruk av flerspråklige fortellinger i barnehagene, sammen med ansatte og barn.
- Flerspråklige fortellinger, erfaringsutveksling og utvikling som tema på fellestid to ganger per halvår.
- Utvide arbeidsmetoden til å inkludere barna i utøvelsen av fortellingene.
- Gjøre metoden kjent i flere barnehager, gjennom å informere på møter, inkludere temaet i faste kurs og veiledning, samt tilby igangsetting og oppfølging av arbeidet i noen barnehager.

Resultater:

- Flere barn i Stavangerbarnehagene får høre et utvidet repertoar av historier med bakgrunn fra ulike land og språk gjennom flerspråklige fortellinger.
- Flere barn i Stavangerbarnehagene får fortelle historier på sine morsmål og kan oppleve identitetsbekreftelse og øke sin interkulturelle kompetanse.
- Flerspråklige assistenter og ansatte i Stavangerbarnehagene får øke sin kunnskap i fortellerkunst og i arbeid med flerspråklige fortellinger og de bruker denne metoden aktivt sammen med barna.

GRUNNSKOLEOMRÅDET 1-10

FOKUSOMRÅDE 1:

«MEDBORGERKOMPETANSE OG SOSIALT MEDANSVAR»

Medborgerkompetanse og sosialt medansvar er forankret i Stavanger kommunes kvalitets-plan «God, bedre, best» og omfatter både kunnskaper, holdninger og handlinger. Dette betyr at vi skal tenke «vi og oss» i stedet for «jeg, meg og mitt». Videre innebærer medborgerkompetanse og sosialt medansvar å være noe for andre, å yte noe for andre og å bety noe for andre.

På Johannes læringscenter læres medborgerkompetanse og sosialt medansvar gjennom hele skoledagen, i alle fag og på tvers av fag, gjennom elevsamarbeid og ansvarsoppgaver på skolen og i konkrete tiltak i familien og i lokalmiljøet.

Mål for fokusområdet:

Våre elever skal oppleve en skole som jobber systematisk og målrettet med å utvikle samhandlingskompetanse både på skolen, i familien og i det offentlige rom. Å arbeide med medborgerkompetanse og sosialt medansvar er også å utvikle elevenes demokratiske kompetanse.

Det å utvikle samhandlingskompetanse og demokratisk kompetanse innebærer at vi må arbeide med flere aspekter på ulike nivå og ulike områder:

- Empati og omsorg for hverandre.
- Aksept og toleranse for ulikheter.
- Interesse og engasjement for andre.
- Likeverd og like muligheter uansett alder, religion og kjønn.
- Demokrati i praksis (elevmedvirkning og elevrådsarbeid).

Begrunnelse for mål:

Medborgerkompetanse og sosialt medansvar er fokusområde i Stavanger kommune sin kvalitetsplan «God, bedre, best 2016-20. Her poengteres at *«arbeidet med å forberede elevene på livet etter skolen må starte allerede første skoledag ... Elevene må tilegne seg kompetanser som gjør dem i stand til å kommunisere, samhandle og delta i framtidige yrkesmessige, samfunnsmessige og kulturelle sammenhenger.»*

Hva gjør vi:

- På Johannes læringscenter lærer elevene grunnleggende norsk både i kommunikasjon med andre og gjennom arbeid med norske begrep i fagene, det vi kaller «skolerettet norsk». Det er for at de best og raskest mulig kan møte den ordinære skolehverdagen i sin nærskole, men også for at de raskest mulig kan ta sin plass i det norske samfunnet.

- Gjennom arbeid med kommunikasjon og språk, også morsmålet, bidrar vi til at elevene er i stand til å uttrykke følelser, ønsker og erfaringer, til å løse konflikter og å skape positive relasjoner i forskjellige samvær.
- Vi prioriterer å gi elevene kunnskap og erfaringer som gjør dem i stand til å møte samfunnet utenfor skolen (f. eks. gjennom vennskapsklasser på nærskoler, «uteskole»).
- Vi forsterker elevenes identitet gjennom temaer som samhandling og medvirkning til felleskapet.
- Skolens ansatte er gode rollemodeller og forbilder i møte med eleven i undervisning og aktiviteter, gjennom for eksempel å legge til rette for at elevene får medvirke i læringssituasjonen, lojalt håndheve felles regler, og legge til rette for samarbeid med foresatte, nærskoler og nærmiljø.

Hva vil vi gjøre (felles tiltak for innføringsskolen og flerspråklig avdeling):

Styrke skole hjem samarbeidet:

- Ha gode rutiner/ møtearenaer for samarbeid med foresatte.
- Gjennomføre «Åpen dag» høst: Foresatte inviteres til skolen for å få innblikk i og om mulig bidra til elevenes arbeid med FN og menneskerettigheter. *Ansvar: IFS.*
- Gjennomføre «Morsmålsdag» i februar: Foresatte inviteres til skolen for å få innblikk i og om mulig bidra til elevenes arbeid med morsmål, språk og kultur. *Ansvar: FLA.*

Forbereder foresatte på forventninger de møter i ordinær skole:

- Foresatte orienteres om elevens rett til et trygt og godt skolemiljø ihht. Opplæringsloven kap. 9A, og om skolens plikt til å handle om foresatte eller elev ikke opplever dette. *Ansvar ledelse.*
- Foreldreundersøkelse gjennomføres hver høst. *Ansvar: ass. rektor.*
 - o Mål om å øke svarprosent til min. 70% ved å informere ved ankomst, foreldremøter, hjelp av morsmålslærer om at deres svar er viktige for å bedre elevenes trivsel og læring.

Elevene blir forberedt i å delta i lokalsamfunnet:

- Klassene har ekskursjoner og besøk i kulturinstitusjoner for at elevene kan bli kjente og trygge i byen sin. *Ansvar: lærer.*
- Vi samarbeider med idrettsrådet om elevers deltakelse i nærmiljøaktiviteter. *Ansvar: miljøterapeut.*

Hva vil vi gjøre – innføringsskolen 1-7

Elevene har et godt læringsmiljø:

- Klasseregler og trivselsregler er positivt ladet, preget av samarbeid og forståelse for andre og tilgjengelig på elevens språk. *Ansvar: Innføringsskolen 1-7*
- Elevene får medvirke til egen læring i klassen. *Ansvar: lærere*

- Gruppe av elever er trivselsledere i friminutt. *Ansvar: miljøterapeuter*
- For å kartlegge om elevene opplever at skolemiljø er trygt og godt, gjennomfører alle elever trivselsundersøkelse en gang i året. Resultatene blir fulgt opp av lærer og ledelse.
Ansvar: ledelsen
- I arbeidet med å fremme elevenes sosiale og skolefaglige ferdigheter og forebygge og redusere problem-adferd arbeider IFSB og FLA med skolemiljøprogrammet PALS, med veiledning fra Lenden skole og ressurscenter. (*PALS: positiv adferd, støttende læringsmiljø og samhandling*)
Ansvar: PALS-team som har jevnlige møter med veileder, planlegger og gjennomfører fellestid for hele personalet en gang pr. mnd.

Hva vil vi gjøre – flerspråklig avdeling (FLA):

Bygger bro mellom elevens språk og kultur og det norske samfunnet

- Morsmåslærer/tospråklig faglærer i samarbeide med kontaktlærer, bruker ulike metoder for å fremme elevens språklige identitet og kultur som ressurs i klasserommet i nærskolen og IFS. (f.eks. «flerspråklige fortellinger»)
Ansvar: MMO/TFO - lærer
- I arbeidet med å fremme elevenes sosiale og skolefaglige ferdigheter og forebygge og redusere problem-adferd benytter vi PALS-modell med veiledning fra Lenden skole og ressurscenter. (*PALS: positiv adferd, støttende læringsmiljø og samhandling*)
Ansvar: PALS-team som har jevnlige møter med veileder, planlegger og gjennomfører fellestid for hele personalet en gang pr. mnd.

Hva vil gjøre - innføringsskolen 8-10:

Elevene har et godt læringsmiljø:

- Klasseregler og trivselsregler er positivt ladet, preget av samarbeid og forståelse for andre og tilgjengelig på elevens språk.
Ansvar: IFSU
- Elevene får medvirke til egen læring i klassen.
Ansvar: Lærere
- IFSU (innføringsskolen ungdomstrinn) Samarbeider med ungdomsskoler knyttet til valgfaget «internasjonalt samarbeid» (vennskapsklasser).
Ansvar: kontaktlærere
- Nye elever kommer raskt inn i det sosiale miljøet blant medelever gjennom f.eks. fadderordning.
Ansvar: miljøterapeut
- For å kartlegge om elevene opplever at skolemiljø er trygt og godt, gjennomfører alle elever trivselsundersøkelse en gang i året. Resultatene blir fulgt opp av lærer og ledelse.
Ansvar: ledelsen

FOKUSOMRÅDE 2: «VURDERING FOR LÆRING»

Mål:

- Elevene får god, variert og tilpasset undervisning etter sitt nivå.
- Utarbeide temaplan/lokal læreplan med delmål og vurderingskriterier opp mot kompetansemål på nivå 1. og 2. i læreplan «grunnleggende norsk for språklige minoriteter».
- Innføringsskolen har gode rutiner for gruppering av elevene som gir best mulig tilpasning for språklig og faglig fordypning i henhold til den enkelte elevens utvikling og progresjon.

Begrunnelse og bakgrunn for valg av mål:

Opplæringsloven §1-3 er tydelig om tilpasset opplæring og tidlig innsats: «Opplæringa skal tilpassast evnene og føresetnadene til den enkelte eleven...».

Forskrift til Opplæringslova § 3-1 slår fast at: «Elevar i offentleg grunnskoleopplæringhar....både ein rett til undervegsvurdering og sluttvurdering og ein rett til dokumentasjon av opplæringa».

Læreplanene «Grunnleggende norsk for språklige minoriteter» og «Morsmål for språklige minoriteter» angir i liten grad hvilke kunnskapsmål og innholdsemner innenfor læreplanenes hovedområder «språklæring» og «språk og kultur» det er nødvendig å jobbe med for at elevene skal kunne nå kompetansemålene. Videre er det en utfordring at kompetansemål i «språklæring» og «språk og kultur» dreier seg om at eleven skal få større bevissthet om sin egen språklæring og kulturelle trekk ved forskjellige typer språkbruk, samtidig som elev og lærer på IFS som oftest ikke har et felles språk å kommunisere på. Det er derfor viktig at opplæringen på områdene grunnleggende norsk og morsmål danner en meningsfull sammenheng for eleven. En god lokal plan for opplæringen med tydelige, felles mål er et viktig redskap for å kunne vurdere om eleven når målene.

Hva gjør vi allerede:

Vi arbeider etter læreplan «Grunnleggende norsk for språklige minoriteter», «Morsmål for språklige minoriteter» og «Kunnskapsløftet», og vi har hovedfokus på norsk i alle fag den tiden elevene er hos oss. Vi differensierer og tilrettelegger undervisningen for språklig og faglig fordypning innenfor tema etter elevens utvikling og progresjon, men ser at vi har potensiale til å bli ennå bedre på dette området. Elevene vurderes med hensyn til om de har tilstrekkelig kunnskap i norsk for å kunne følge den ordinære undervisningen på sin nærscole med UDIR sitt kartleggingsverktøy: «*Kartlegging av språkkompetanse i grunnleggende norsk*». Disse målene er svært generelle og vi ser at det er utfordrende å vurdere når eller om eleven har nådd kompetansemålene.

Hva vil vi gjøre:

MÅL: Elevene får god, tilpasset og variert undervisning etter sitt nivå.

- Hver elev på IFS får sin egen «Språkperm» som danner grunnlag for videre læringsmål og ev. behov for tilpasset undervisning, og viser elevens språkutvikling over tid. (Utgangspunkt for å utarbeide egen «språkperm» er den Europeiske språkpermen 6.2. <https://www.fremmedspraksenteret.no/neted/services/file/?hash=25cd03cbaff75bbb07a2543970710549>)

Flerspråklig avdeling:

- Lage skriftlig avtale mellom FLA- lærer og nærskole/Kontaktlærer om ansvar og mål for elevens læring og utvikling. *Ansvar TFO/MMO-lærer.*
- Gjennomføre læringssamtale med nyankomne elever på innføringsskolen på eget morsmål i TFO/MMO timer for å bli kjent med elevens skolebakgrunn, interesser, styrker og ønsker for framtida. Dette skrives inn i elevens «språkperm». *Ansvar: TFO/MMO-lærer.*
- Videreutvikle temaplan i IFSB med arbeidsmåter/ strategier for å bedre flerspråklig- og mangfolds-perspektiv i undervisningen i ulike tema. *Ansvar FLA.*

IFSB 1-7:

- I samarbeide med flerspråklig lærer, utarbeide elevens «Språkperm» for å tilpasse, konkretisere og synliggjøre elevens læring og utvikling over tid. *Ansvar kontaktlærer.*
- Lokal læreplan/temaplan med delmål og vurderingskriterier for kompetansemål i «læreplan i Grunnleggende norsk for språklige minoriteter» tas i bruk på alle klassetrinn fra skoleåret 2018/19. *Ansvar lærer/leder.*
- Gjennom arbeid med fagfornyelsen, evaluere og justere delmål og vurderingskriterier i temaplan/ lokal læreplan. *Ansvar: leder/lærer*

IFSU 8-10:

- Bruke informasjon fra læringssamtale mellom eleven og kontaktlærer, om elevens skolebakgrunn, interesser, styrker og framtidsoensker til å gi god tilpasset undervisning. *Ansvar: kontaktlærer i samarbeide med rådgiver*
- Med utgangspunkt i UDIR's kartleggingsvektøy, utvikle og ta i bruk gode kartlegginger av elevenes kunnskaper i norsk, matematikk og engelsk, og som kan vise elevens læring og utvikling over tid. *Ansvar: leder/lærere*
- Utarbeide tydelige læringsmål og vurderingskriterier for å få god progresjon i elevenes opplæring fra oppstart til overføring til nærskole/VGO. *Ansvar: leder/lærere*
- Lærere samarbeider om lik vurderingspraksis ifht. læringsmål og vurderingskriterier i fellestid.
 - forutsetter felles forståelse av hvilke kunnskaper og ferdigheter eleven forventes å nå i løpet av de ulike «modulene» i tiden på IFSU.

Ansvar: leder/lærere

AVDELINGER FOR NORSKOPPLÆRING

FOKUSOMRÅDE 1: «Arbeidsrettet norskopplæring»

Mål:

Gi virkelighetsnær opplæring om norsk arbeidsliv og knytte norskopplæringen på alle spor nær til praksis og arbeidsliv. Jobbe målrettet med kartlegging, rådgivning og tilpasse kurstilbud i henhold til individuell plan.

Begrunnelse for mål:

- Formålet med introduksjonsloven og med opplæringen i norsk og samfunnskunnskap er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet.
- Revideringen har gitt anledning til å legge sterkere vekt på blant annet arbeidsrettet norskopplæring, i tråd med deltakernes og samfunnets behov. (Læreplan s.3)
- For å gjøre opplæringen mer motiverende og relevant for deltakerne kan arbeidslivsdomenet eller opplæringsdomenet vektlegges sterkere enn de andre domeneene. (Læreplan s.10)

Hva gjør vi:

- Arbeidslivsdomenet er et sentralt tema for alle spor og nivå
- Har kurstyper med arbeidsrettet metodikk tilpasset deltakere i ulike arbeidssituasjoner og arbeidspraksiser (bl.a «alternativ-plan» og ATS-kurs, arbeidstreningssesksjonen).
- Har nært samarbeid med intro og introrådgivere om praksis, ulike spesialkurs og relevante introiltak (bl.a Dokken systue og Lervig sykehjem)
- Samarbeider med ulike etater som besøker oss grupper

Hva vil vi gjøre:

- Utarbeide og gjennomføre nye rutiner for inntak, kartlegging og karriere- veiledning for alle deltakere.
- Innarbeide kursmodeller med praksisnær aktivitet på alle spor og avdelinger og definere samarbeidsrutiner og ansvar med FLY
- Kurse ansatte innen feltet i samarbeid med naturlige aktører, f.eks NAV, karrieresenteret og andre.
- Innarbeide nye rutiner for samarbeidet med NAV, FLY, fylkeskommunen og karrieresenteret, i inntaksterminen
- Jobbe målbevisst med deling av intern kompetanse på feltet

Resultat:

- Målrettet kursvirksomhet som møter den enkeltes behov for opplæring i tråd med individuell opplæringsplan (IOP)
- Økt kompetanse for lærere innen arbeidsrettet norskopplæring
- Økt antall deltakere i målrettet løp
- Opprettet gode rutiner for samarbeid med FLY, NAV, karrieresenteret og andre instanser i kommune/fylke

FOKUSOMRÅDE 2: «Medborgerkompetanse og sosialt medansvar»

Mål:

Vi ønsker å gi våre deltakere kunnskap, redskap og erfaring med å delta i samfunnslivet for på den måten å bli en integrert del av det norske samfunnet.

Begrunnelse for mål:

Det norske samfunnet har en forventning om at alle skal delta.

- Læreplanen i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere sier vi skal:
 - o «*Styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet*» (VOX 2012:3).
 - o «Gi deltakeren informasjon om rettigheter, plikter og muligheter og formidle kjennskap til sentrale verdier – og kunne bruke denne kunnskapen i hverdagen» (VOX 2012:4).
- I Stavanger Kommunes Kvalitetsplan for skole 2016-2020 finner vi dette:
 - o «*Medborgerkompetanse handler om å virke i samfunnet og om å ta ansvar, å ta den andre sitt perspektiv og handle deretter*» (Stavanger kommune 2016:9).

Hva gjør vi:

- Gir opplæring i 50 timer samfunnskunnskap på et språk deltakeren forstår
- Inkluderer emner fra samfunnskunnskap i alle domener i norskundervisningen
- Møter og samarbeider med ulike organisasjoner som Frivilligsentralen, Turistforeningen, Rotary, Røde Kors, o.l.
- Oppfordrer deltakere til å bli aktive medborgere gjennom å delta i frivillig organisasjonsarbeid
- Arbeider med klassemiljø.
- Har fokus på rutiner ved fravær for å øke bevisstheten rundt plikt til deltakelse i skole og arbeidsliv
- Underviser i verdier, normer og tradisjoner ifølge læreplanen
- Etablert samarbeid mellom norsklærere og samfunnskunnskapslærere gjennom jevnlig samlinger for økt kompetanse for lærere og økt læringsutbytte for deltakere i norsk og samfunnskunnskap

Hva vil vi:

- Hente tematikk fra verdidokument *Overordnet del – verdier og prinsipper i grunnopplæringen* og knytte det til Læreplan for norsk og samfunnskunnskap, for å diskutere hvordan tematikken kan prege undervisningen. Dele erfaringer, oppgaver og ressurser som kan brukes i opplæringen
- Prøve ut fadder- /mentorordning for nye deltakere i utvalgte klasser
- I inntakstermin jobbe med grupper på tvers for å knytte nettverk
- Ha tydelig informasjon og opplæring rundt forventninger til gruppedeltakelse og normer i undervisning
- Kursing av ansatte innen tematikken verdier

Resultat:

- Tydelig informasjon og undervisning om tema «verdier i klasse og samfunn»
- Økt kunnskap om verdier og forventninger i det norske samfunn
- Nye samarbeidsrutiner mellom klasser og lærere ved blant annet bruk av faddere og samarbeid i inntakstermin
- Kompetanseheving/kompetansebevisstgjøring i personalet

FOKUSOMRÅDE 3: «Muntlig norskopplæring»

Mål:

Deltakere skal lære, styrke og videreutvikle muntlig språk på en slik måte at budskapet lettere blir forstått.

Begrunnelse for mål:

- Muntlig språk er grunnstammen og inngangsporten til lesing og skriving. Muntlig språk er avgjørende for kommunikasjon og læring. Gjennom det muntlige språket skaper vi forståelse, utvikler egen identitet og sosiale relasjoner, uttrykker holdninger og meninger og utveksler informasjon.
- Tilfredsstillende muntlige ferdigheter er en forutsetning for å kunne gjøre seg forstått og på den måten kunne være en aktiv deltaker i samfunns- og arbeidsliv.
- Deltakerne skal tilegne seg ferdigheter som gjør dem i stand til å kommunisere, samhandle og delta i framtidige, yrkesmessige, samfunnsmessige og kulturelle sammenhenger.
- Stavanger Kommunes Kvalitetsplan for skole 2016 – 2020 «God bedre best» s. 10, har et kapittel om medborgerkompetanse; Gjennom tilrettelagt arbeid med muntlige aktiviteter skal deltakerens muligheter til å delta i et demokratisk samfunn utvikles og styrkes.

Hva gjør vi:

- Muntlig trening i grupper, individuelt og parvis. Lydinnlæring for alle
- Bruker bits Board i alfaundervisningen
- Egne muntlige kurs for introdeltakere
- Muntlig en til en undervisning i nettundervisning

Hva vil vi gjøre:

- I oppstartstermin på alle spor ha stor vekt på lydinnlæring og muntlig trening. Opprette team som jobber målrettet med utvilking av oppstartsundervisning med muntlig fokus
- Jobbe systematisk blant annet gjennom workshop i fellestid med kompetanseheving og erfaringsdeling om opplæring i muntlige ferdigheter i norsk
- Ta i bruk målrettet metodikk og verktøy i muntlig opplæring i inntaksterminen
- Gi mulighet for egne uttalegrupper som del av intronorsktilbudet
- Tilrettelegge for norskprøveforberedelse i muntlig

Resultater:

- Ny innarbeidet rutine for oppstartstermin med fokus på muntlige ferdigheter
- Økt kompetanse i metodikk om muntlige ferdigheter
- Økt antal deltakere som får bestått muntlig nivå i samsvar med mål i individuell plan

GRUNNSKOLE FOR VOKSNE

FOKUSOMRÅDE 1: «Gjennomføre nasjonalt forsøk med modulstrukturerte læreplaner for voksne»

Mål:

Å skape et mer målretta og relevant opplæringsløp ved å ta i bruk en læreplan som er mer tilpasset vår deltakergruppe

Begrunnelse for mål:

Vår deltakergruppe har behov for en mer tilpasset læreplan, fordi

- grunnskole for voksne er et kort og intensivt opplæringsløp, i motsetning til den ordinære grunnskolen 10-årige løp
- deltakerne våre skiller seg aldersmessig fra elevene i den ordinære grunnskolen
- deltakerne våre har en annen bakgrunn enn elever i den ordinære grunnskolen
- våre deltakere har et særskilt norskspråklig opplæringsbehov

Hva vil vi gjøre:

Vi ønsker å bedre deltakernes resultater og etablere et mer tilpasset opplæringsløp gjennom kompetanseheving av profesjonsfellesskapet på avdelingen:

- Vi etablerer læringsarenaer for profesjonsfellesskapet
- Vi oppretter en prosjektgruppe med en prosjektleder som arbeider med å innføre forsøksplanens kompetansemål i undervisningen i fagene
- Vi arbeider med fagenes læreplaner i faggrupper og på faggruppemøter
- Vi utarbeider periodeplaner i tråd med forsøksplanen
- Vi inngår i et forpliktende samarbeid om metoder og arbeidsmåter som fremmer lese- og skriveferdigheter i tråd med kompetansemålene i læreplanen

Resultater:

- At implementeringen av forsøksplaner styrker deltakernes kompetanse i alle fag
- At den enkelte lærer/arbeidstaker utvikler læreplanforståelse
- At vi utvikler læreplanforståelse i fellesskap
- At vi utvikler felles vurderingsrutiner i tråd med læreplantenkningen
- At vi opparbeider en bevisstgjøring av metoder og arbeidsmåter som fremmer læring og motivasjon i deltakergruppe

FOKUSOMRÅDE 2: «Medborgerkompetanse og sosialt medansvar»

Mål:

- Å ruste deltakerne til å kunne leve sammen i et samfunn med ulikhet
- Å styrke deltakerens evne til å være inkluderende
- Å ivareta og utvikle et godt læringsmiljø for å forebygge mobbing

Begrunnelse for mål:

- Bidra til at deltakerne tilegner seg kompetanser som gjør dem i stand til å kommunisere, samhandle og delta i framtidige yrkesmessige, samfunnsmessige og kulturelle sammenhenger

Hva gjør vi:

- Elevrådsarbeid
- Bli-kjent-dag ved skoleårets oppstart
- Aktivitetsdag ved skoleårets slutt
- Planfesta ekskursjoner til museer og kulturinstitusjoner i nærmiljøet
- Skolefrokost
- Dramaprojekt sammen med UiS
- Elevfester og avslutningsarrangementer
- Samarbeid med frivillige organisasjoner, som f.eks. Røde kors og Uteseksjonen
- «Etter-skolen»-tilbud hver tirsdag, i samarbeid med Røde kors
- Ryddedag i bydelen
- Medborgerkompetanse og sosialt medansvar tas opp som tema kontinuerlig i samtlige fag

Hva vil vi:

- Videreutvikle samarbeidet med frivillige organisasjoner
- Inkludere flere av GVOs deltakere i dramasamarbeidet med UiS
- Økt satsing på elevråd, blant annet ved å engasjere miljøterapeut i dette arbeidet
- Miljøterapeutressurs benyttes til å hjelpe deltakere til å komme i kontakt med fritidsaktiviteter og offentlige instanser
- Gi elevrådet økt innflytelse gjennom deltakelse i medbestemmelse sammen med avdelingsleder og miljøterapeut
- Arrangere idrettsturneringer i skoletiden

Resultater:

- *Samarbeid med frivillige organisasjoner:* Elevene skal få kjennskap til og benytte seg av frivillige organisasjoner som finnes i nærmiljøet
- *Dramasamarbeidet:* Gi elevene en bevissthet om samhandlingskompetanse

- *Elevråd og medbestemmelse:* Bidra til at deltakerne får forståelse av hvordan de demokratiske spillereglene fungerer
- Videreutvikle et godt læringsmiljø gjennom sosiale aktiviteter på skolen